

Column

Annette Nobuntu Mul

Founder Ubuntu Society, voorzitter

Stichting Ubuntu Nederland.

www.ubuntusociety.nl

De brug

'WE ZIJN
ALTIJD MET
ELKAAR
VERBONDEN
EN TEGE-
LIJKERTIJD
WILLEN WE
ONAFHANKE-
LIJK ZIJN.'

'Wilt u een brug of liever een implantaat?' De tandarts boog zich over het gat in het gebit van Inge. Inge zuchtte. Ze had een heftige tijd achter de rug met veel emoties rondom haar scheiding. Hoogstwaarschijnlijk had ze de afgelopen maanden onbewust in haar slaap liggen knarsetanden en was er een kies gebroken.

In haar huwelijk was zij, bij conflicten, altijd degene geweest met de inzet tot consensus, de reikende hand, het begrip 'aan de overkant', terwijl haar ex-partner zich standvastig kon ingraven tot een onvermurwbaar brok steen. Dit levensscript van Inge was haar niet vreemd. In zowel werk- als privérelaties nam zij altijd een brugfunctie in. Daar waar ze alom geprezen werd om haar veerkracht en flexibiliteit, had ze nu ontdekt dat een doorgeschoten kwaliteit, misschien wel een diepge wortelde overlevingsstrategie, kan uitmonden in een diepe valkuil. Overhangende bruggen kunnen blijkbaar instorten.

'Doet u mij maar een implantaat', reageerde Inge vastbesloten. 'Daar ben ik wel aan toe in deze fase van mijn leven'.

Het relationele patroon tussen Inge en haar ex-partner staat niet op zichzelf. Het is op microniveau een patroon, dat universeel is en we allemaal herkennen. Onze doorlopende zoektocht naar de balans tussen ik en samen. Er is geen goed of fout, geen of-of. Autonomie binnen verbondenheid zijn onze fundamentele menselijke waarden. We zijn immers altijd met elkaar verbonden en tegelijkertijd willen we onafhankelijk zijn. Conflicten worden pas onoplosbaar als we deze pijlers van onze relationele brug gaan splitsen. Dan dreigt de start van een oneindige dualistische strijd tussen vrijheid of veiligheid. Tussen ik of wij. Van (v)echtscheidingen tot oorlogen.

Het is altijd afhankelijk van tijd en situatie welke waarde, autonomie of verbondenheid de meeste aandacht verdient. Zo vereisen onze huidige we-

reldproblematieken zoals het klimaat, de pandemie en sociaaleconomische ongelijkheid nu absoluut een integrale kijk op en bewustwording van onderlinge verbondenheid. We krijgen onze grote thema's alleen maar sámen, via solidariteit opgelost. Maar bij het streven naar samen zien we als natuurlijke reactie meteen een sterke neiging naar het ik, de vrijheid, de zelfbeschikking. Zeker door hen, die in het verleden onderdrukt zijn of juist door hen, die verwend zijn met oude verworvenheden door 'het recht van de sterkste', zoals met name de Westerse landen.

Het zal altijd een veerkrachtige kunst zijn om in de oproep tot 'samen' het individuele belang te respecteren. En van de individuele belangenbehartigers is de veerkracht nodig om oog te hebben voor de samenhang, het grotere geheel, waar we allemaal onderdeel van zijn. Een moreel beraad, het elkaar zien en ontmoeten in historisch gegroeide culturele waarden helpt om weerstand niet als tegenstand te gaan zien. Een geschiedenis van doorgeschoten autonomie vraagt om verbondenheid, een geschiedenis met doorgeschoten verbondenheid neigt naar autonomie.

Juist nu we de onderlinge verbondenheid zo hard nodig hebben, zien we onszelf vertegenwoordigd in negentien versplinterde politieke partijen, respectloos debatterend op de tv, demonstrerend op het Malieveld, knokkend naast het voetbalveld, een op strategie in plaats van op ideologieën schakende kabinetsformatie, vaccinatieweigeraars versus gevaccineerden, terwijl we massaal deelnemen aan leiderschapscongressen om te leren samenwerken.

Hopelijk bieden de pandemie en de klimaatcrisis ons het mooiste humanitaire en ecologische inzicht in de geschiedenis: er is maar één weg, samen! Maar dan hebben we heel hard visionaire bruggenbouwers nodig, vakkundig geadviseerd door 'expertise-implantaten' en perspectief biedend in vertrouwen en een gemeenschappelijke 'winst door delen'. ●